

Studiedienst van de Vlaamse Regering, SVR-Rapport 2007-1, 96 pp. (<http://aps.vlaanderen.be>) | Wie een beleidsvisie wil ontwikkelen, moet over betrouwbare gegevens beschikken. Dat is het belang van dit rapport. Vooreerst is er het begrip 'de Vlaamse Rand'. Dat wijst reeds op de historische evolutie, in contrast met 'de Brusselse Rand', en dus de strijd om de terminologie en de culturele hegemonie. De auteurs definiëren de Vlaamse Rand als de 19 gemeenten die aan het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest grenzen en/of aan één van de zes facilitengemeenten. Ze maken daarbij een onderscheid tussen 'de zes' en de dertien andere randgemeenten, met oog voor intergemeentelijke verschillen. Tevens toetst men de gegevens van het gebied aan de cijfers van het arrondissement Halle-Vilvoorde waartoe 18 van de 19 gemeenten behoren, aan deze van de provincie Vlaams-Brabant en deze van het Vlaamse Gewest. Daartoe werd aan de hand van statistisch materiaal, gebaseerd op heel wat databanken, de recente evolutie vergeleekend in kaart gebracht via grafieken, kaarten...

Het sociaaleconomisch profiel van de Rand wordt getekend aan de hand van demografische kenmerken, sociaal profiel, cultuur en jeugdbeleid, ruimtegebruik, wonen, economische structuur en arbeidsmarkt, mobiliteit en verkeersveiligheid. Het bevestigt grotendeels, maar concretiseert vooral, wat men kon verwachten: een welgesteld gebied met een hoog inkomensniveau, relatief groen, socialeverdringing wat het wonen betreft. De auteurs maken een onderscheid tussen vier types van gemeenten: de meer landelijke, de tewerkstellingsgebieden, de residentiële zuid-ooststrand en de suburbane zuid-westzone. Er is een lage werkloosheidsgraad, maar de niet-facilitengemeenten kennen naar verhouding een hoog percentage werklozen uit de Maghreb of uit Turkije (13,1%). In de Rand staat één derde van de 'niet-werkende

Gunter Desmet en Josée Lemaître, *Sociaaleconomisch profiel van de Vlaamse Rand en een blik op het Vlaamse karakter*, Brussel,

werkzoekenden' achter in de kennis van de Nederlandse taal; in de faciliteitengemeenten is dat de helft. Het betreft dus een peiling naar de correlatie tussen taalkennis en werkloosheid.

Het tweede deel draagt de titel 'Het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand'. Het gaat uitgebreid in op de indicatoren van wat men 'ontvlaamsing' of recentelijker 'ontnederlandsing' noemt. Alleszins verkiest men dit begrip boven 'verfransing', omdat het wegens de internationalisering van de Rand ook om andere talen dan het Frans gaat. Zeven parameters komen aan bod: buitenlandse bevolking, instroom en uitstroom, nationaliteit van jonge kinderen, nationaliteit van de moeders bij hun geboorte, communicatietaal van het gezin met Kind & Gezin, anderstalige leerlingen in het onderwijs, electorale resultaten. Daaruit concludeert men voorzichtig, gezien de moeilijkheid tot opbouw van een tijdsreeks, dat de ontvlaamsing verder toeneemt en vooral in de zes het 'Vlaamse karakter' wordt bedreigd. Een aantal cijfers trekken de aandacht. Reeds in meer dan de helft van de gezinnen van kinderen geboren in 2005 verloopt in de Rand de communicatie met de diensten van Kind & Gezin niet in het Nederlands; in één derde van de gezinnen gebeurt dat in het Frans (uitgesplitst: 57,2% in de faciliteitengemeenten; 28,6% in de overige gemeenten). Naar schatting heeft in het basisonderwijs, inclusief Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten, 37,8 % van de leerlingen het Nederlands niet als thuistaal (uitgesplitst: 69,2% in de zes, 29,7% in de overige gemeenten). Daartegenover neemt het marktaandeel van het Nederlandstalig basisonderwijs in de faciliteitengemeenten toe: van 53,7% in 1997 naar 56,2% in februari 2006. Dat kan wijzen op de toenemende bereidheid van anderstaligen om Nederlands te leren of op een instroom van leerlingen van buiten de faciliteitengemeenten bijvoorbeeld omwille van de bijkomende uren Frans. Een

groot deel van de francofonie zit geconcentreerd in de Oost- en Zuidrand rond Brussel. Bij de verdere uitbouw van Nederlandstalige strategieën zal men met de gegevens van dit rapport rekening moeten houden.

[Harry Van Velthoven]